

Maria Mucha, Jerzy Olczak

Huta Łukomska, gm. Zagórz, woj. konińskie

Informator Archeologiczny : badania 12, 272

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

HUTA ŁUKOMSKA, gm. Zagórów
woj. konińskie

Uniwersytet im. Adama
Mickiewicza
Katedra Archeologii
w Poznaniu

Badania prowadziła mgr Maria Mucha /autorka
sprawozdania/ pod kierownictwem doc. dr. Jerzego
Olczaka. Finansowali Uniwersytet im. Adama
Mickiewicza w Poznaniu oraz Urząd Wojewódzki,
Wydział Kultury i Sztuki w Koninie. Drugi sezon
badań. Nowożytna huta szkła, XVIII wiek.

Odkryto nową koncentrację obiektów - pozostałości urządzeń pro-
dukcyjnych huty - znajdującą się na nieznanym wyniesieniu terenowym
w odległości około 60 m na południowy wschód od zbadanej w roku ubieg-
łym. Przekopano powierzchnię 550 m². Wśród szeregu obiektów zwią-
zanych z zabudową oraz działalnością produkcyjną huty na szczególne
wyróżnienie zasługują pozostałości po piecach szklarskich, które można
interpretować jako piece do wytopu szkła, odprężania wyrobów szkla-
nych, wypalania tygli, przepalania surowców szklarskich. Są one skon-
centrowane na powierzchni ponad 1 ara, usytuowane prostopadle lub
równoległe do siebie. Największy z nich, dwuczłonowy o wymiarach
6,0 x 3,5 m w kształcie owalu zachował się w swojej partii wschodniej
w postaci misowatego zagłębienia wypełnionego w centrum piaskiem cie-
mnobrunatnym, a w partiach bocznych i spagowych przemieszany mi war-
stwami piasku, gliny, polepy, piasku przepalonego. Maksymalna miąż-
szość obiektu /licząc do poziomu fundamentu/ wynosi 0,70 - 0,80 m.
"Fundament" o wymiarach 2,4 x 2,0 m stanowiły kamienie większych
i mniejszych rozmiarów ułożone w warstwie gliny o miąższości 0,40 -
0,50 m, miejscami dwuwarstwowo. Drugim z większych obiektów są
pozostałości pieca w przybliżeniu prostokątnego o wymiarach 6,0 x
2,0 m, które tworzy warstwa spiaszczonej gliny, brunatnego piasku
i polepy z zalegającą poniżej niej warstwą piasku przepalonego. Miąż-
szość tego obiektu wynosi 0,30 - 0,40 m. W sąsiedztwie pieców odkryto
resztki słupów drewnianych, które najprawdopodobniej stanowiły elemen-
ty drewnianych konstrukcji zabudowań huty.

Uzyskano wiele brył masy szklanej z różnych etapów produkcji,
brył surowców i spleków szklarskich, fragmentów donic, ułamków
i większych fragmentów wyrobów szklanych /naczynia, szyby, szkło la-
boratoryjne i apteczne/ oraz odpadów powstałych przy ich produkcji.
Znaleziono fragmenty narzędzi szklarskich, między innymi, piszczele,
noży, nożyc, szczyptec oraz odważnik żelazny. Chronologię obiektu
mogą przybliżyć wydobyte 2 monety z przełomu XVII na XVIII wiek.

Wyniki tegorocznych badań pozwalają stwierdzić, iż w Hucie Łu-
komskiej w niewielkiej odległości od siebie działały dwa zakłady, naj-
prawdopodobniej w różnych okresach czasu.

Materiał z badań znajduje się w magazynach Katedry Archeologii
UAM.